

ד' סיון, תשע"ב, 25.5.2012

גיליון מס' 310

פרשת במדבר

הזמנה לסדר

מאת הרב מאיר רובינשטיין, קיבוץ לביא

ספר במדבר פותח במפקד בני ישראל וסדר עמידת השבטים סביב המשכן ביציאתם למסע, וכן במפקד הלויים וסדר עמידתם ותפקידם בפירוק המשכן ובמשא המשכן. הדברים מסודרים להפליא. בהמשך הספר, בפרק ט', יש כמעין חיזוק המגמה בסדרת פסוקים החוזרים על תיאור נסיעת המחנה: התקדמות בעלות הענן ועצירה כאשר ישכון הענן. לתיאור מצטרפות החצוצרות ותקיעותיהן המיוחדות הבאות לאסוף את העדה ואת הנשיאים.

והנה על פי כל הסדר הזה יוצאים לדרך: "וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נִעְלָה הָעֲנָן מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת: וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינַי וַיֵּשְׁכּוּ הָעֲנָן בְּמִדְבַּר פָּאֲרָן, אֲךָ אַחֲ"כ הַכֹּל נֹפֵל וסדרה של קטסטרופות פוקדות את בני ישראל: המתאוננים, דיבור מרים ואהרון במשה, חטא המרגלים, קורח וכל עדתו, וחטא משה. נראה כי ההכנות המדוקדקות לא הועילו. הכל התמוטט כמו בית קלפים!

מה משמעות הפסוקים הרבים המתארים את הסדר אם בסוף שורר כאוס?

אולי יטען הטוען, כי זה בא ללמדנו שיש בחיינו תוהו ובוהו, ושהסדר הוא קליפה שברירה. שמא עלינו להשתחרר מהסדר, להרפות את האחיזה החזקה בו ולחוש את הכאוס שבמצויאות? אולי נכונה הגישה הנשמעת במרחב הרעיוני שסביבנו – אין צורך להיות דבקים כל כך במשמעות.

אבקש להציע הצעה אחרת למשמעות הדברים:

הרב מרדכי מרקוס מלכיאור ז"ל (1897-1969), רבה הראשי של דנמרק, היה איש אשכולות ותלמיד חכם מובהק. הוא שילב באופן ייחודי חשיבה הצומחת מתוך התרבות הדנית, יחד עם עומק ורוחב הנובעים ממקורות תורתנו הקדושה.

בפרק אחד בתוך ספרו על עקרונות האמונה היהודית תומך הרב מלכיאור בעמדה האומרת שרוב המקורות שלנו מבשרים גישה אופטימית אל החיים. בין השאר נאמר שם: "במסורת היהודית מוצאים מאמרים רבים המצביעים על אמירת הן חיובית לחיים ככלל גדול. על כן על אף ההכרה בקיום הרע, מחייב אותנו כלל זה להביט מבעד לרע ומעברו".

לפני כן הוא דן במאמר חז"ל: "אל תבכו למת יותר מדאי" ... (מ"ק כ"ז ע"ב), ומלמד אותנו כי יש שיעור וגבול לאבל (שבעה, שלושים...).

נדמה לי שכוונת דבריו היא שניתן לצייר את החיים כקו מתקדם, שלעיתים מופיעים בו אסונות וטרגדיות. האדם יכול לראות את עצמו בחייו כיצור החי בין אסון לאסון, וקו החיים הוא רק מעין חדר המתנה עד למכה הבאה, אולם ניתן גם לראות את קו החיים כעיקר, כמתנה נפלאה של הבורא אל הנברא, מתנה מלאת תוכן, משמעות ושירה, מתנה שבה הנברא פוגש את הטבע, את הזולת, ופוגש את הבורא. מפגשים אלו חסרי גבולות, והמשמעות והתוכן שבהם אינסופיים. אמנם במהלך קו החיים יופיעו אסונות וקשיים שחלילה לנו מלהתעלם מהם, והם דורשים התמודדות במלוא הרצינות והאחריות, אבל הכלל של אמירת הן לחיים מחייב אותנו להביט מבעד ומעבר לרע, ולראות את זרם נהר החיים כעיקר.

וכעת חזרה לספר במדבר – יש ערך רב לסדר! זו הדרך הנכונה. הסדר הוא כלי שבעזרתו נוכל להתמקד בחיים ולהפיק מהם עומק ורוחב. האסונות והקשיים לא מבטלים את הצורך בסדר, ואולי על כן אחרי הקשיים באמצע ספר במדבר, יש בפרשת פינחס חזרה אל המפקד ואל הסדר לומר לך: מה שאמרתי לך בתחילת הספר הוא הדבר הנכון. הסדרים והקביעות למען מטרות נעלות בחיינו, ולמען קיום המצוות ולימוד התורה, מאפשרים לנו מסע מרתק.

הרב מאיר רובינשטיין, נולד בשוודיה ולאחר לימודי ישיבה בארץ שימש כרב בקהילה בשוודיה. חבר **קיבוץ לביא** זה 27 שנה. ר"מ בישיבת מעלה גלבע מיום היווסדה (בקיץ נתחיל בע"ה מחזור כ'). אב לילדים נשואים בלביא. בעין הנצי"ב בעדה אליהו ובכפר מחולה. ובעוד חודש בע"ה, מחתן את בתו עם בן שלוחות!

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום unsubscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב amudim@kdati.org.il בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il